

Fremsat den 13. oktober 2021 af Rasmus Nordqvist (SF) og Carl Valentin (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om udvidet producentansvar for tekstilproducenter og forbud mod forbrænding af usolgt tekstil

Folketinget pålægger regeringen i dette folketingsår at fremsætte lovforslag, der indfører følgende lovkrav til tekstilbranchen, som skal gælde senest fra udgangen af 2023, og som nedbringer CO₂-aftrykket og miljøbelastningen ved produktion af tøj:

1. Udvidet producentansvar.

Et udvidet producentansvar skal pålægge tekstilproducenter et ansvar, også økonomisk, for de produkter, som de markedsfører i Danmark. Producentansvaret skal fremme genbrug og genanvendelse, bl.a. gennem gebyrer, som gradueres efter miljøvenlighed og cirkulære økonomiske principper såsom genbrug, lang brugstid, design for genanvendelse og brug af genanvendte materialer. Producentansvaret skal gæl-

de for produktion af tøj, sko, tasker og boligtekstiler samt arbejdstøj, uniformer og tekstiler fra erhverv. En uvildig aktør skal føre tilsyn med tekstilproducenterne og indsamle data med henblik på at danne et overblik over, hvor mange tekstilressourcer, der reelt genbruges eller genanvendes.

2. Forbud mod forbrænding af usolgt tekstil og styrket tilsyn.

Der indføres et forbud mod forbrænding af usolgt tekstil. Herudover skal affaldstilsynets modtagekontrol ved forbrændingseget affald styrkes for at kontrollere snyd og sanktionere herfor.

Bemærkninger til forslaget

I Danmark er der en stærk og globalt anerkendt mode- og tekstilbranche, der har et stigende fokus på bæredygtighed, klima og miljø. Tiden er kommet til at tage det næste skridt og give industrien det ansvar og de muligheder, der kræves, for at kunne reducere miljø- og klimabelastningen fra tekstilproduktionen.

I tekstilbranchen er der fortsat et gevaldigt problem i form af miljø- og klimabelastende produkter samt generel overproduktion. Derudover går der enorme ressourcer til spilde ved afbrænding af tøj. Det er forslagsstillernes opfattelse, at der længe har manglet lovkrav til tekstilbranchen, som kan sikre, at der sker en nedbringelse af CO₂-aftrykket og miljøbelastningen fra produktionen af tøj m.v. Med dette beslutningsforslag pålægges regeringen at indføre de nødvendige lovkrav, der skal bidrage til at sikre, at tekstilbranchen bliver mere klima- og miljøvenlig gennem genbrug, genanvendelse, forlængelse af produkternes levetid og mindre forurening. Regeringen skal i den konkrete udformning af lovforslaget afklare eventuelle EU-retlige problemstillinger.

I danske husstande udledes der årligt i gennemsnit 1,5 mio. t CO₂e som følge af forbrug af nyt tøj og sko (Global afrapportering 2021, Energistyrelsen). På verdensplan udleder tekstilproduktion 1,2 mia. t CO₂, hvilket er mere end fly- og shippingindustrien tilsammen. Ud over en høj CO₂-belastning er der ligeledes en markant miljøbelastning i produktionen af tøj: Der bruges 70 mio. tdr. olie i fremstillingen af syntetiske tekstilfibre (»Textiles in Europes Circular Economy«, European Environment Agency, den 9. marts 2021), der anvendes 3.500 forskellige slags kemikalier i verdens tekstilproduktion (»Textiles and the Environment in a Circular Economy«, European Energy Agency, november 2019), og der går 10.000 l vand til at producere 1 kg bomuld (»The Water Footprint of Cotton Consumption«, UNESCO-IHE, september 2005).

Udvidet producentansvar

Ved et udvidet producentansvar pålægges producenterne omkostningerne i den samlede affaldskæde gennem gebyrer, som gradueres efter miljøvenlighed. Det vil sige, at der indføres en straf- og bonusmodel, som belønner de producenter, der fremmer genbrug og genanvendelighed, og økonomisk

straffer de producenter, som ikke bidrager til genbrug og genanvendelse. Gebyret skal dække omkostningerne ved at håndtere tekstilerne, når disse ikke længere kan bruges. Jo flere grønne tiltag, producenten iværksætter, for at tekstilerne holder længere og nemmere kan genbruges og genanvendes, jo lavere skal gebyret være. Derudover skal gebyret lempes for dem, der kommer overproduktion af tekstil til livs. Det foreslås, at en del af gebyrindtægterne skal anvendes til innovation og udvikling af bedre løsninger for genbrug og genanvendelse. Det udvidede producentansvar på tekstil skal ses i sammenhæng med kravet om husstandssortering af tekstil, som blev aftalt med klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi fra den 16. juni 2020.

Der skal føres tilsyn med ordningen af en ekstern aktør, der ikke har kommerciel interesse i området. Denne aktør kan med fordel hjælpe med logistik, metoder og dataindsamling, så der er et samlet overblik over, hvor mange tekstilressourcer der reelt genbruges eller genanvendes. Et bedre indblik i mængderne kan styrke målsætningerne på området. Regeringen foreslår de nærmere rammer for den eksterne aktørs virke.

Frankrig har haft gode erfaringer med producentansvar for tekstiler, også Sverige har vedtaget at indføre producentansvar for tekstiler, ligesom Holland også overvejer det. Derudover vurderer iagttagere, at EU i sin kommende strategi for cirkulær økonomi på tøj- og tekstilområdet vil anbefale udvidet producentansvar som et politisk redskab.

Forbud mod forbrænding af usolgt tekstil og styrket tilsyn

Nyt tøj i originalemballage eller med prismærker, som ikke er solgt, bliver hvert år bortskaffet i Danmark. Der er vurderinger af, at det er mellem 200-677 t årligt. De nye regler for genanvendeligt erhvervsaffald samt et udvidet producentansvar vil forventeligt reducere mængderne, men det er ikke en garanti mod forbrænding af usolgte tekstiler. Derfor skal der indføres forbud mod forbrænding af usolgt tekstil fra 2023. For at sikre, at forbuddet efterkommes, skal affaldstilsynets modtagekontrol ved forbrændingsegnet affald styrkes.

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Nordqvist (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidet producentansvar for tekstilproducenter og forbud mod forbrænding af usolgt tekstil.

(Beslutningsforslag nr. B 12)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.